

ORIIDEN HYVÄKSYMINEN JALOSTUKSEEN

**TYÖHEVOSSUUNNALLE JA PIENHEVOSSUUNNALLE
AJETTAVUUSKOKEELLA HYVÄKSYTTÄVÄT
SUOMENHEVOSORIIT**

HIPPOS

© SUOMEN HIPPOS RY
2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISIÄ OHJEITA	3
1.1 Jalostukseen hyväksymisen perusteet	3
1.2 Orinäyttelyyn ilmoittautuminen	3
1.3 Oriiden maksut vuonna 2021	3
1.4 Hevosten majoitus ja turvallisuus	3
1.5 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö	4
1.6 Hevosen ja esittäjän varusteet	4
1.7 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot	4
1.8 Valitusoikeus	5
2. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	5
3.1 Terveystilan tarkastus ja mittaus	5
3.2 Röntgenkuvaus	5
4. RAKENNEARVOSTELU	5
6. SUORITUSKOKEET	6
6.1 Pienhevossuunnalle ajettavuudella esitettävät oriit	6
6.3 Luonteen arviointi	8
7. LAUSUNTOJEN LUKU	8
8. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖOIKEUS	9
9. ALUSTAVA AIKATAULU	9
10. MUISTILISTA	9
LIITTEET	
• Liite 1 Lääkintäohje	
• Liite 2 Terveysvaatimukset	
• Liite 3 Röntgenkuvausohjeet	
• Liite 4 Ypäjän Hevosopiston aluekartta	

1. YLEISIÄ OHJEITA

1.1 Jalostukseen hyväksymisen perusteet

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaimmat hevoset seuraavan sukupolven vanhemmiksi. Oriiden jalostukseen hyväksyminen perustuu jalostusohjesäännössä määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumääritelmään. Jalostettavina ominaisuuksina ovat terveys, suorituseräominaisuudet, rakenne ja luonne. On erittäin tärkeää tuoda hevonen tilaisuuteen hyvin valmisteltuna, jotta hevosella on mahdollisuus näyttää kykynsä.

Terveydentilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin luuston terveys. Terveystarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta jälkeläisarvostelun yhteydessä.

Jalostukseen hyväksyttävien suomenhevosoriiden tulee täyttää jalostussuunnan asettamat suoritusvaatimukset. Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan suomenhevosen kantakirjaan merkityt vähintään 4-vuotiaat hevoset.

Oriin jalostusarvioinnissa noudatetaan voimassa olevaa jalostusohjesääntöä. Jalostusohjesäännössä määritellään minimivaatimukset oriin polveutumislle, terveydelle, rakenteelle ja suorituskyvyille. Hevosen jalostuksellisen arvioinnin suorittavat Suomen Hippos ry:n nimeämät tuomarit (eläinlääkärit, rakennearvostelijat, suorituskoekiden vastaanottajat).

Tarkemmat tiedot oriiden jalostukseen hyväksymisestä on esitetty jalostusohjesäännön liitteessä 1 Suomenhevosen kantakirjaan merkitseminen, jalostusarvostelu ja siitoskäyttö.
http://www.hippos.fi/jalostus_ja_nayttelyt/jalostusohjesaannot

1.2 Orinäyttelyyn ilmoittautuminen

Orinäyttelyyn ilmoitaudutaan Suomen Hippoksen Heppa-järjestelmän näyttelykalenterin kautta ilmoitettuun määräpäivään mennessä. Ilmoittautumista varten tarvitaan Oma Talli -tunnukset.

Näyttelymaksu tulee maksaa ilmoittautumispäivään

mennessä Suomen Hippoksen tilille

MAKSUN SAAJA: Suomen Hippos ry
 IBAN: FI42 8000 1500 6005 81
 SWIFT/BIC: DABAFIHH
 VIESTI: Orinäyttely+oriin nimi

Ilmoittautumisen yhteydessä on toimitettava oriin röntgenkuvat ja pienhevossuunnalla jalostusarvosteltavan oriin mahdolliset kilpailutulokset. Huomioitahan, että näyttelypaikasta johtuvista syistä laukan esittämiseen on järjestäjän toimesta saatettu asettaa rajoitteita, pääsääntöisesti pienhevosen laukka arvostellaan liinassa.

Työhevosen ilmoittautumisen yhteydessä on varmistettava valjaiden sopivuus kärryihin ja/tai rekeen.

Lisäksi ilmoittautumisen yhteydessä on toimitettava tiedoksi muut arvosteluun vaikuttavat asiat.

Oriin ilmoittajan vastuulla on, että orilautakunnalla on käytössään kaikki ajankohtainen tieto oriista.

1.3 Oriiden maksut vuonna 2021

Oriit, näyttelymaksu
 Pa- ja T-suunta* 350 €

Lisäksi tulee röntgenkuvauksen, spermatestin, CEM-testin tai muiden vaadittavien tutkimusten kuluja.

Ilmoittautumisajan jälkeen peruutetuista ilmoittautumisista palautetaan 50 % maksusta vain eläinlääkärintodistusta vastaan. Vaihtoehtoisesti hevonen voidaan samalla maksulla siirtää esitettäväksi toisessa jalostusarvostelutilaisuudessa (vuoden kuluessa). Ennen ilmoittautumisajan päättymistä perutut ilmoittautumiset eivät aiheuta kuluja.

1.4 Hevosten majoitus ja turvallisuus

Oriin omistaja huolehtii itse hevosensa mahdollisesta karsinavarauksesta ja maksusta Hevosopistolla. Majoituspaikkavaraukset tehdään suoraan Hevosopistolle sähköisesti:
<http://www.hevosopisto.fi/majoitus-karsinat/> Lisätietoja reception@hevosopisto.fi tai puh. 02 76021

Oriin kanssa liikuttaessa on otettava huomioon yleisön ja muiden tapahtumaan osallistuvien turvallisuus. **Oriin on oltava suitsittuna**, kun sitä liikute-

taan tapahtumapaikalla. Oriit ovat tapahtumapaikalla koko ajan oriin omistajan/haltijan vastuulla.

Oriiden **esittäjillä ja avustajilla** on kaikissa arvostelutilanteissa oltava kypärä päässä. **Kypärän käyttö on pakollista aina oriita liikuteltaessa.**

Oriiden **valokuvaaminen** tapahtuu erikseen merkityllä alueella aikataulussa ilmoitettuna ajankohtana. Huolehdittehan, että ori tulee kuvattua Suomen Hippoksen tiedottajan toimesta.

HUOM! Katalogiin tarvittava oriin **rakennekuva** (miehellään sivusta, koko hevosen kuva) **tulee toimittaa 21.2.2021 mennessä sähköpostitse osoitteeseen neena.kuukasjarvi@hippos.fi**. Kuvan lähettäjä vastaa kuvan käyttöoikeuksista. Määräpäivän jälkeen lähetettyjä kuvia ei huomioida.

Kuva 1. Esimerkkikuva katalogiin tulevasta oriin rakennekuvasta.

Eläinlääkäri on paikalla oritestien ajan, muutoin palvelee päivystävä eläinlääkäri. Testien ajan paikalla on ensiapuhenkilökunta, muina aikoina päivystävä ensiapu.

Hevosopiston alueella liikuttaessa tulee noudattaa Hevosopiston turvallisuus- ja toimintaohjeita, jotka löytyvät osoitteesta <http://www.hevosopisto.fi/majoitus-karsinat/turvallisuus-ja-toimintaohjeet/>

1.5 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö

Arvostelutilaisuudessa noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintämääräyksiä ja oriita testataan pistokokein dopingtesteillä. Lääkintäohje ja ohjeelliset dopingvaroajat löytyvät Suomen Hippoksen internetsivuilta.

Päihtynyt ei saa käsitellä hevosta tapahtuma-alueella. Lautakunta voi määrätä suoritettavaksi puhallustestejä ja päihtynyt henkilö voidaan poistaa tapahtuma-alueelta.

Liite 1 Lääkintäohje

1.6 Hevosen ja esittäjän varusteet

Eläinlääkärintarkastus, mittaus ja rakennearvostelu

Esittäjällä tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä. Hevosella ei saa olla suoja. Avustajan käyttö on suositeltavaa mittauksessa ja eläinlääkärintarkastuksessa.

P-suunta ajettavuuskoe

Ennen ajettavuuskoetta ohjastajan tulee tarkistaa, että hevonen on asiallisesti valjastettu. Pienhevosella on sallittu 1-tai 2-nivelinen tai suora kuolain. Päätankoa, obersekkii, silmälappuja, korvapalloja tai korvahappuja ei saa käyttää. Ajopiiska on sallittu. Pienhevonon voidaan ajaa hiitti-, koppa- tai valjakkokärriystä. Mikäli käytetään valjakkokärriä, avustajan käyttö on pakollista.

T-suunnan kokeet

Juoksukoe suoritetaan kahden istuttavilla valmennuskärriyllä tai kieseillä. Näihin on varattava sopivat valjaat. Kuolainten pitää olla Suomen Hippoksen ravikilpailusääntöjen mukaiset. Obersek, kieliside ja putsit ja suojat ovat sallittuja. Ajettavuuskokeessa kiellettyjä varusteita ovat silmälaput, päätanko sekä apuaisat ja sivuremmet.

Käyntikoe ajetaan järjestäjän varaamalla kieseillä, johon lastataan 500 kg:n kuorma. Työhevosen ajettavuuskoe suoritetaan järjestäjän varaamalla kieseillä.

Vetokoe suoritetaan järjestäjän reellä ja painoilla. Mukaan varataan reen vetämiseen sopivat valjaat, yleisimmin luokkivaljaat. Selustimen ja aisaremmien käyttö on suotavaa, mutta ei pakollista.

Vetokokeeseen tulevalle hevoselle on varattava kahdet valjaat: silavaljaat käyntikoetta varten ja luokkivaljaat vetokoetta varten.

1.7 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot

Oriin jalostukseenkäytön ehtona on vapauttava röntgenlausunto yhden kerran ennen ensimmäistä jalostukseen hyväksymistä. Lisäksi orilautakunta voi asettaa tarpeen vaatiessa muita ehtoja jalostukseenkäytölle. Oriin jalostuskäytön ehtoihin kuuluu myös sääntöjen mukainen astutuskirjanpito.

1.8 Valitusoikeus

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa. Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Suomen Hippos ry:n jalostusvaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päätyttyä näyttelyjärjestäjälle tai lautakunnan puheenjohtajalle. Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta Suomen Hippokseen.

2. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Näyttelyyn osallistuva ori ilmoitetaan kansliaan viimeistään puoli tuntia ennen oman ryhmän aloitusta. Hevosen **passi luovutetaan ilmoittautumisen yhteydessä** ja passin saa takaisin arvostelun päätyttyä näyttelymerkinnöin. Ilmoittautumisen yhteydessä hevonen saa numerolapun, joka kiinnitetään hevosen suitsiin. Viimeistään ilmoittautumisen yhteydessä jätetään kansliaan mahdolliset lisäselvitykset, jotka oriinpitäjä haluaa jättää lautakunnan tiedoksi.

3. TERVEYDENTILAN TARKASTUS

3.1 Terveystilan tarkastus ja mittaus

Orinäyttelyssä kaikille oriille tehdään laaja terveystilantarkastus. Ori tuodaan tarkastukseen siistitynä ja kaviot puhdistettuna. Orilautakunnan eläinlääkäri antaa sanallisen arvostelun oriin terveystilasta. Oriin tulee olla hyvässä kunnossa ja terve. Sairasta oritta ei arvostella.

Samassa yhteydessä tarkastetaan hevosen liikkeet suoralla uralla kovalla alustalla. Jalkojen terveyden arvioinnissa kiinnitetään huomiota hevosen jalkojen kestävytyteen, sekä mahdollisiin vammoihin, virheilisyyksiin tai vikoihin. Myös hevosenpurenta tarkastetaan. Hevosten mitataan lautakunnan jäsenten toimesta. Oriista mitataan säkäkorkeus, lautaskor-

keus, lautasen leveys (ei J-suunta), rungon pituus, rinnan leveys, rinnan ympärys ja etusäären ympärys. Hevosen tulee seistä mittauksessa tasajaloin. Lisäksi T-suunnan vetokokeeseen osallistuvilta hevosilta määritetään arviopaino. Hevosen kuntoluokka määritetään asteikolla 1-5. Kavioiden arvostelu suoritetaan mittauksen yhteydessä kovalla alustalla. Hevosten tunnistustiedot tarkistetaan Suomen Hippoksen nimeämän henkilön toimesta.

Jalostusarvostelussa hevonen on esitettävä ilman pohjallisia tai kaviopohjan peittäviä kenkiä. Hevosta ei arvostella, mikäli sillä on pohjalliset. Fläppikenkä ja tilsakumit ovat sallittuja. Mittauksessa ja kavioiden arvostelussa hevonen on esitettävä siinä kengityksessä, jossa hevonen suorittaa suorituskokeet. Korkeusmittojen tuloksesta vähennetään kengät ja hokit.

Terveystilan tarkastukseen hevonen tuodaan suitsittuna harja ja häntä avoimina. Eläinlääkärintarkastus- ja mittauspaikka ilmoitetaan näyttelyohjelmassa.

Liite 2 Terveysvaatimukset

3.2 Röntgenkuvaus

Kaikki jalostusoriit on röntgenkuvattava ja röntgenkuvat tulee toimittaa Suomen Hippokseen **viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä**. Kuvat toimitetaan eteenpäin lausuntoa varten. Mikäli kuvia ei ole toimitettu määräajassa, Suomen Hippoksella on oikeus julkaista ori näyttelyn osallistujana, vaikka eläinlääkäri ei olisi antanut vapauttavaa päätöstä röntgenkuvista. Ori voidaan tässä tapauksessa poistaa näyttelystä röntgenlöydösten johdosta, vaikka ori olisi ennakoon ilmoitettu näyttelyn osallistujana.

Röntgenkuvaus voidaan tehdä aikaisintaan vuosi ennen orinäyttelyä.

Liite 3 Röntgenkuvausohjeet

4. RAKENNEARVOSTELU

Rakennearvostelu suoritetaan tasaisella alustalla maneesissa tai piha-alueella. Rakennearvosteluun tullaan aikataulussa ilmoitetulla omalla vuorolla ja ori asetetaan seisomaan lautakunnan eteen.

Liikkeet esitetään kolmiolla myötäpäivään, ensin käynnissä ja sen jälkeen ravissa. Juoksuliikkeitä esitettäessä käännökset tehdään käynnissä. Oriin

tulee liikkua sekä käynnissä että ravissa suoraan mutkittelematta.

Liikkeiden esityksen jälkeen ori asetetaan harjaton puoli lautakuntaan päin. Arvostelijoiden puoleiset jalat asettuvat normaalisti kohtisuoraan maata vasten, mutta ulkopuoleinen etujalka näkyy hieman toisen takana ja ulkopuoleinen takajalka on taas selvästi toista takajalkaa edempänä. Näin kaikki jalat ovat näkyvissä yhtäaikaan. Ori tulee pitää hereillä, niin että se seisoo ryhdikkäästi eikä lepuuta mitään jalkaansa.

Esittäjä seisoo aluksi orin edessä. Kun tuomari tulee katsomaan oritta edestä päin, siirtyy esittäjä oriin vasemmalle puolelle talutusasentoon, jotta oriin jalka-asentojen tutkiminen on esteetöntä.

Rakennearvostelussa oriista arvioidaan pistein laatu-tyyppi. Rotutyypin ja sukupuolityypin arvioidaan sanallisesti. Runko, jalka-asennot ja liikkeiden säännöllisyys, jalkojen terveys sekä kaviot pisteytetään. Rakennearvostelun yhteydessä käynti- ja ravi-liikkeet arvostellaan sanallisesti ilman pisteytystä.

5. VALOKUVAUS

Ori esitetään valokuvauksessa siistittynä ja suitsituna kuolaimista. Ori asetetaan harjaton puoli valokuvaajaan päin, valokuvaajan puoleinen etujalka tulee olla hieman edempänä ja takajalka hieman taaempaan. Oriin otsaharja kannattaa pyyhkäistä sivuun, niin että orin valokuvaajan puoleinen silmä näkyy. Valokuvauksessa sekä ori että esittäjä esiin-tyvät ryhdikkäästi.

Oriin valokuva liitetään osaksi orin jalostusarvostelun luvun jalostusoriit.fi -sivustolle. Valokuvaukseen kannattaa suhtautua maltilla, jotta orin rakennekuva on mahdollisimman onnistunut.

Myös valokuvauksessa esittäjällä tulee olla kypärä päässä.

6. SUORITUSKOKEET

Jalostusarvostelussa yksilöarvosteltavan hevosen on suoritettava jalostussuunnan mukaiset suorituskokeet.

6.1 Pienhevossuunnalle ajettavuudella esitettävät oriit

Pienhevossuunnalle esitettävän orin tulee suorittaa ratsastettavuus- tai ajettavuuskoe. Suoritus-

koemahdollisuudet ovat näyttelykohtaisia ja ne tulee tarkistaa oritta näyttelyyn ilmoittaessa.

Ajettavuuskoe

Ajettavuuskokeessa arvioidaan 1) käynti 2) ravi sekä 3) kuuliaisuus ja yleisvaikutelma. Askellajien arvostelu suoritetaan sekä oman että testiohjastajan kanssa. Ajettavuuden arvioinnin tekee testiohjastaja.

Testiohjastaja kiinnittää erityisesti huomiota hevosen yhteistyöhaluun, eteenpäin pyrkimykseen ja toimivuuteen. Laukan arvostelu suoritetaan vapaana tai liinassa esitettynä.

4-vuotiaat oriit suorittavat ajokokeen, jossa niiden tulee esittää käynti ja ravi suoralla ja kaarevalla uralla molempiin suuntiin ja niiden tulee pystyä tekemään siirtymisiä askellajien välillä sekä askellajien sisällä. Lisäksi oriiden tulee esittää pysähdys (5 s.).

5-vuotiaat ja vanhemmat oriit suorittavat tehtäväpainotteisen ajokokeen. Kun tuomari antaa luvan, aloitetaan ohjelma.

Vaaditut tehtävät voi suorittaa vapaavalintaisessa järjestyksessä. Ajoalue on merkitty ja kooltaan noin 20 x 40 metriä.

Oriin tulee suorittaa:

- Pysähdys 5 s
- Pysähdys 5 s ja peruutus 3-6 askelta
- Temponlisäys/askeleen pidennys käynnissä ja ravissa
- Pujottelu ravissa 3 kartiota, väli 12 m
- Siirtymä: ravi - käyntiä 4-6 askelta - ravi
- Ravissa ympyrä (halkaisija 20 m) kumpaankin suuntaan

Vähimmäisvaatimus pysähdykselle on 5 sekuntia, saadakseen pysähdyksestä täydet pisteet hevosen tulee olla pysähdyksissä 15 sekunnin ajan. Vähimmäisvaatimus peruutukselle on 3 askelta, saadakseen peruutuksesta täydet pisteet hevosen tulee peruuttaa 6 askelta.

Laukka arvioidaan ajettavuuskokeella arvosteltavilta oriilta vapaana tai liinassa esitettynä. Laukan esittämistapa tulee ilmoittaa orin ilmoittautumisen yhteydessä.

Pisteytys ja palkitseminen on esitetty suomenhevosen jalostusohjesäännössä liitteessä 1, www.hippos.fi → jalostus ja näyttelyt → jalostusohjesäännöt.

6.2. Työhevossuunnalle esitettävät oriit

6.2.1. Vetokokeella esitettävät oriit

Työhevosori voidaan arvostella joko vetokokeella tai ajettavuuskokeella. Valinta tulee tehdä ilmoittautumisen yhteydessä.

Juoksukoe

Juoksukoe ajetaan 1000 metrin matkalla lentävällä lähdöllä. Toinen ajotuomareista istuu kyydissä ja katsoo ajan sekunnin tarkkuudella. Toinen arvostelee maasta käsin. Enimmäisaika on 2.30.

Käyntikoe

Käyntikoe ajetaan 500 metrin matkalla 500 kg kuormalla. Ohjastajan lisäksi kärryillä on lautakunnan jäsen tai avustaja.

Käyntikokeessa saavutettu aika kilometriä kohden enintään 8.30 tuottaa kymmenen (10) pistettä, kävely aika enintään 9.00 kahdeksan (8) pistettä, kävely aika enintään 9.30 kuusi (6) pistettä ja kävely aika enintään 10.00 viisi (5) pistettä. Tullakseen hyväksytyksi käyntikokeessa hevosen on saatava vähintään viisi (5) pistettä.

Käyntikokeen yhteydessä suoritetaan ohjaskoe, jossa kaksi lautakunnan henkilöä ajaa kiinnittäen huomion työhevoselta vaadittaviin ominaisuuksiin taipuisuuteen ja toimintavarmuuteen. Oriilla suoritetaan myös pysäytys ja peruutus (suora peruutus ja kulmaan peruutus).

Vetokoe

Vetokoe suoritetaan kesäaikaan ulkona tai talviaikaan maneesissa.

Vetokoetta varten hevosen arviopaino on määritetty mittauksen yhteydessä ja kitka mitattu lautakunnan toimesta näyttelypäivän aikana ennen vetokokeen suorittamista.

Hevonen vetää hiekaesteessä rekikuormaa 10 metrin portaita kerrallaan. Kuormaa lisätään porras portaalta. Mikäli hevonen pysähtyy portailla eikä lähde liikkeelle yhden minuutin sisällä pysähdyksestä, koe lopetetaan. Mikäli hevonen pysähtyy portaila neljännen kerran, koe lopetetaan. Kokonainen porras on suoritettu, kun reen puoliväli on portaan merkin kohdalla.

Suorituskokeen aikana vetokoetta on avustamassa useampi lautakunnan jäsen. Hevosen pysähtymiset kellotetaan lautakunnan jäsenen toimesta.

Hevonen saa kaksi pistettä jokaisesta vetämästään portaasta, kuitenkin yhteensä enintään kaksikymmentä (20) pistettä.

Lautakunta arvostelee vetokokeessa hevosen vetotyylin sekä sanallisesti että pistein 4-10, puolikkaita pisteitä voidaan käyttää.

6.2.2 Ajettavuuskokeella esitettävät oriit

Juoksukoe

Juoksukoe ajetaan 1000 metrin matkalla lentävällä lähdöllä. Toinen ajotuomareista istuu kyydissä ja katsoo ajan sekunnin tarkkuudella. Toinen arvostelee maasta käsin. Enimmäisaika 2.30.

Ajettavuuskokeen suoritus

Työhevosen ajettavuuskokeeseen kuuluu neljä osaa, joista annetaan 0-5 pistettä kustakin. Tullakseen hyväksytyksi on hevosen saatava vähintään yksi (1) piste jokaisesta osasta ja kokonaispistemäärän on oltava vähintään 10.

1. Valjastus, valjaista riisuminen ja muu käytös
2. Käynti ja pysähdykset
3. Pujottelu
4. Peruutus

Lisäksi ajettavuuskokeeseen osallistuvan hevosen on suoritettava hyväksytysti ajettavuuskokeen vetokoe. Ajettavuuskokeen vetokoetta ei pisteytetä.

Valjastaminen

Ajettavuuskokeen aluksi hevosen ohjastaja valjastaa yksinään hevosen järjestäjän varaamien työkärryjen eteen kohtuullisessa ajassa. Hevonen ajetaan kuormauspaikalle, jossa ohjat lasketaan vapaiksi ja kärryille lastataan noin 200 kg:n kuorma. Hevosen ohjastajan tulee hallita hevonen yksin, avustajan käyttö on kielletty.

Liikkeelle lähdöt ja pysähdykset

Tämän jälkeen ensimmäinen ajotuomari nousee kärryille ja suorittaa vähintään kaksi liikkeelle lähtöä, lyhyttä ajoa käynnissä ja pysähdystä. Käynnin on oltava säädeltävissä, ts. hevosen on pystyttävä kävelemään sekä hitaasti että joutuisasti.

Pysähdyksissä hevonen pidetään paikallaan, kunnes se seisoo vapautuneesti löysin ohjin. Mitä nopeammin hevonen reagoi ohjastajan merkkeihin, sitä paremmat pisteet se voi saada.

Pujottelu

Ajettavuuskokeen kolmas osa on pujottelu, joka tehdään käynnissä. Siinä testataan hevosen taipuisuutta

ja herkkyyttä. Pujottelurata on merkitty neljällä merkillä, jotka ovat suoralla janalla 7 metrin etäisyydellä toisistaan. Rata ajetaan edestakaisin, kiertäen merkit vuoroin oikealta, vuoroin vasemmalta.

Peruutukset

Pujottelun jälkeen hevonen pysäytetään ja sitä peruutetaan noin 5 metriä. Hevosella peruutetaan lisäksi kääntyen 90 astetta. Peruuttamisen jälkeen toinen ajatuomari ajaa samanlaisen reitin.

Raviliikkeet

Sen jälkeen toinen ajatuomari ajaa hevosella ravia ajatuomarin arvostellessa sivusta hevosen liikkeiden säännöllisyyden ja puhtauden sekä luonteen vireyden.

Käyntinopeus

Käyntinopeuden mittaamista varten kärryihin lastataan lisää kuormaa yhteensä 500 kg saakka. Käyntikokeessa saavutettu kilometriaika 8.30 tai parempi antaa kymmenen (10) pistettä, käyntiaika enintään 9.00 antaa kahdeksan (8), enintään 9.30 kuusi (6) ja enintään 10.00 viisi (5) pistettä. Tullakseen hyväksytyksi käyntikokeessa hevosen saatava vähintään viisi (5) pistettä.

Ohjastaja ajaa sen jälkeen puolen kilometrin käyntikokeen ajanottajan istuessa kyydissä. Lopuksi ajatuomarit seuraavat, kun kuorma puretaan ja hevonen riisutaan valjaista.

Ajettavuuskokeen veto-osuus

Ajettavuuskokeen veto-osuus suoritetaan siten, että hevonen vetää rekikuormaa, jonka minimipaino on 300 kg. Hevosta saa ohjastaa reestä tai maasta käsin.

Hevonen vetää rekikuormaa hiekkaesteessä kaksi 10 metrin porrasta, joiden välissä hevonen pysäytetään. Hevosen tulee seistä pysähdyksissä 30 s. Toisen portaan jälkeen hevonen käännetään ja hevonen vetää kaksi 10 metrin porrasta toiseen suuntaan, joiden välissä hevonen pysäytetään 30 s ajaksi.

Ajettavuuskokeen veto-osuuden tarkoituksena on arvioida hevosen luonnetta, sitä ei pisteytetä, vaan se on joko hyväksytty tai hylätty.

Ajettavuuskokeessa kiinnitetään huomio hevosen luonteen taipuisuuteen, varmuuteen ja rauhallisuuteen.

Kumpikin ajatuomari antaa hevoselle kirjallisen lausunnon ja 0-5 pistettä seuraavista kohteista: a) valjastus, riisuminen ja muu käytös, b) käynti ja pysähdykset, c) pujottelu, d) peruutus. Raviliikkeistä anne-

taan lausunto. Pisteet lasketaan yhteen ja niiden keskiarvo on lopullinen ajettavuuspistemäärä.

5 = erinomainen (hevonen toimii erittäin nöyrästi ja rauhallisesti)

4 = hyvä (hevonen on taipuisa ja rauhallinen)

3 = hyvänpuoleinen (hevonen toimii melko hyvin)

2 = tyydyttävä (hevonen hätäilee, on raskas, mutta kuitenkin toimii)

1 = välttävä (hevonen on kovasuinen ja hermostunut, juuri toimiva)

0 = heikko (ei suorittanut)

6.3 Luonteen arviointi

Suomenhevonen on rodun jalostustavoitteen ja rotumääritelmän mukaan yhteistyöhaluinen, yritteliäs, toimiva ja nöyrä. Tavoitteena on jalostaa käyttötarkoitukseensa sopivia ja helposti käsiteltäviä suomenhevosia.

Luonteen arvostelemiseksi lautakunnan jäsenet tarkkailevat hevosta koko jalostusarvostelutilaisuuden ajan. Hevosen luonne arvostellaan sekä sanallisesti että pistein neljästä kymmeneen (4-10). Viihaisuus, levottomuus ja arkuus voivat aiheuttaa hevosen hylkäämisen. Lautakunnan jäsenet kiinnittävät luonteen arvostelussa huomiota hevosen yhteistyöhaluun ja rauhallisuuteen.

Rakennearvostelulautakunta, suorituskokeiden vastaanottajat, mittaajat ja oriilla eläinlääkäri antavat kukin luonnepisteen, joista lautakunta muodostaa hevosen jalostusarvostelun kokonaisluonnepiste.

Arvosteluasteikko: 10 = kiitettävä, 9 = erittäin hyvä, 8 = hyvä, 7 = hyvänpuoleinen, melko hyvä, 6 = tyydyttävä, 5 = välttävä, 4 = hylätty. Puolikkaita pisteitä voidaan käyttää.

7. LAUSUNTOJEN LUKU

Rakennearvostelun ja suorituskokeiden jälkeen näyttelypaikalle jäädän odottamaan oriin kanssa lausunnonlukua ja palkitsemista.

Ori asetetaan lautakunnan ohjeiden mukaan yleisön eteen lausunnon luvun ajaksi. Lautakunnan jäsen kiinnittää oriin suitsiin palkintoruusukkeeseen ja luovuttaa jalostusarvostelumerkinnällä täydennetyin oriin passin esittäjälle.

8. ORIIDEN JALOSTUKSEEN-KÄYTTÖOIKEUS

4-vuotialle ja vanhemmille jalostusarvostelluille suomenhevosoriille myönnetään toistaiseksi voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus.

Kaikki keinosiemennykseen käytettävät oriit on testattava vuosittain ennen siemennyskauden alkua tarttuvan kohtutulehduksen (CEM) ja virusarteriitin (EVA) varalta. CEM-testin osalta tuloksen on oltava vapauttava. Luonnollisessa astutuksessa käytettävät oriit tulee testata ennen ensimmäistä astutus-kautta ja sen jälkeen vähintään 5 vuoden.

Mikäli oriin todetaan periyttävän perinnöllisiä sairauksia, voidaan se poistaa jalostuksesta.

9. ALUSTAVA AIKATAULU

Suomenhevoset arvostellaan lauantaina ja sunnuntaina 20. – 21.3.2021. Ilmoittautuneiden oriiden määrä ja suunnat vaikuttavat arvostelupäivään. Pienhevosoriit ajettavuuskokeella ja työhevosoriit arvostellaan yhden päivän aikana.

10. MUISTILISTA

- Tarkista viimeinen ilmoittautumispäivä **Heppa-järjestelmän näyttelykalenterista**.
- Näyttelymaksu tulee maksaa ilmoittautumispäivään mennessä.
- **Röntgenkuvien palautus Suomen Hippoksen ilmoittautumispäivään mennessä.**
- Käsiohjelmaan tuleva **oriin rakennekuva** lähetetään **21.2. mennessä** osoitteeseen neena.kuukasjarvi@hippos.fi. Kuvan lähettäjä vastaa kuvan julkaisu-oikeuksista. Kuvan tulee olla sivukuva oriista.
- **Majoitukset** varataan suoraan Hevosopistolta <http://www.hevosopisto.fi/majoituskarsinat/>
 - Lisätietoja reception@hevosopisto.fi tai puh. 02 76021

Lisätietoja Suomen Hippos ry

Minna Mäenpää, jalostusjohtaja
minna.maenpaa@hippos.fi
puh. 020 760 5250, 040 511 2067

Suomen Hippos ry pidättää oikeuden muutoksiin.